

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено:	26.08.2013		
Орг единица	Број	Прилог	Вредност
07	12/73		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **француски јазик** за VI одделение на деветгодишното основно образование за училищата со оштетен вид.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА ЗА УЧЕНИЦИТЕ
СО ОШТЕТЕН ВИД

ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

VI ОДДЕЛЕНИЕ

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, 2013

1. Местото на предметот во наставниот план

1.1. Опис и природа на предметот

Секој вид на поширока интеграција во европските структури подразбира добро образувани кадри кои познаваат и говорат странски јазици. Пред нашето општество стои голема задача за постигање на идеалот на Советот на Европа за многујазичност и познавање на повеќе култури, според кој, како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Во Наставниот план за деветгодишното основно училиште за учениците со општег вид странските јазици заземаат посебно место заради фактот што во рамките на општата светска глобализација се интензивира размената помеѓу припадниците на различни цивилизации во сите сегменти на општественото живеење (во економијата, политиката, културата, образованието итн.), со што се наметнува потребата од многујазичност, што е една од главните цели на новата концепција. Од тие причини, изучувањето на првиот странски јазик започнува уште на шестгодишна возраст (I одделение), а на 11-годишна возраст (VI одделение) се изучува вториот странски јазик.

Статусот на наставниот предмет е задолжителен како втор странски јазик. Францускиот јазик како втор странски јазик во наставниот план е застапен со 2 часа неделен фонд, односно со 72 часа годишен фонд.

2. ОПШТИ ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД IV ДО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да се оспособува за комуникација со другите, почитување на многујазичноста и збогатување на општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својага и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции;
- да се стимулира изучувањето на францускиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК ВО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- ❖ да формира и да развива јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување втор странски јазик;
- ❖ да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- ❖ да формира елементарни навики и способности за слушање, говорење, читање и пишување на Брајово и видно писмо преку изграден систем од знаења на јазични и реченични единици, фонетски, правописни, лексички и граматички норми;
- ❖ да развие способност за самостојно учење и самовреднување според Заедничката европска референтна рамка за јазиците (портфолио).

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

	Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
	Ученикој/ученичкај: СЛУШАЊЕ	Јас и другите: име, возраст, пол, националност, моето семејство, соученици, пријатели Мојот свет: дом, училиште, училиница, училишни предмети Моето тело: делови од човечкото тело, облека и лични предмети, бои Слободно време: спорт, музика, игри, филм, интернет Календар: годишни времиња, временска состојба, месеци, денови, час	ФОНЕТИКА - alphabet français - système vocalique et consonantique - prononciation et orthographe - accent et intonation ГРАМАТИКА Article - définis, indéfinis, contracté Nom - genre - nombre Adjectif - qualificatif - possessif - démonstratif - accord des adjectifs Pronom - pronoms personnels - pronom sujet (on = nous)	Активности: ○ Слушање аудио/видео снимки (слабовидни ученици) и говор на наставникот. ○ Идентификување на: графеми, фонеме, зборови, делови од реченици по Брајово писмо. ○ Идентификување на интонацијата. ○ Вежби со повеќе член избор. ○ Пополнување празнини во реченици, табели, дополнување на реченици по слушнат текст. ○ Употреба на современи дидактички средства (ЦД, ДВД, Интернет).
Р	▶ да разбира невербални елементи во комуникацијата (гестови, мимики, и др. - за слабовидни ученици);			
А	▶ да распознава основни интонациски модели (придружени од шумови и звуци);			
З	▶ да разбира и невербално да реагира на поставената задача или барање;			
Б				
И				
Р				
А	▶ да разбира најчесто употребуван вокабулар и едноставни реченици врзани за секојдневни ситуации од непосредната околина;			
Њ				
Е				

Р	<p>► да разбира едноставни описи на лица, ситуации или места;</p>	<p>Празници, традиции родендени, Нова година, Божиќ, Велигден, национален празник, празник на училиштето</p>	<p>Nombre - cardinaux - ordinaux</p>	<p>• Дидактички препораки Наставникот треба перманентно да го поттикнува ученикот/ученичката:</p>
А	<p>► да разбира глобално содржина на краток исказ или дијалог;</p>	<p>КУЛТУРА Во рамките на посочените теми учениците треба да ги збогатуваат познавањата за сопствената култура и постоење, да се здобиваат со основни знаења од социокултурниот живот на нивните вреници од Франција и франкофонските држави преку автентични: песни, стихотворби, приказни, игри, обичаи, традиции и сл.</p>	<p>Verbe - auxiliaires - présent (verbes du 1er groupe et verbes irréguliers les plus fréquents) - impératif (verbes du 1er groupe et verbes irréguliers les plus fréquents) - futur proche - passé composé (certain nombre de verbes fréquents)</p>	<p>о да дава претпоставки за значењето на поединечен збор, исказ или текст применувајќи ги постоечките знаења, контекстот и други стратегии за разбирање. Со проверка на разбирањето треба да се утврди точноста на претпоставките.</p>
З	<p>► да започнува да гради сопствени стратегии за разбирање при слушање.</p>			<p>о да открива и да развива сопствени стратегии на разбирање.</p>
Б				
И				
Р				
А			<p>Adverbe -aujourd'hui, demain, hier, ici, là, toujours, bien, mal, beaucoup</p>	
Њ			<p>Préposition - à, de, en, sur, dans, chez</p>	
Е			<p>Phrase simple - forme affirmative - forme négative - forme interrogative - forme impérative</p>	

Р	ЧИТАЊЕ Ученичкој/ученичкој:		Активности:
А	▶ да разбира конкретни упутства во рамките на наставниот час, во учебниците (слабовидни) и учебните помагала (Брајово писмо);		○ Читање искази по Брајово писмо (за слепи) и на видно писмо (за слабовидни).
З			○ Подвлекување и пополнување зборови во реченици (на видно писмо).
Б	▶ да разбира зборови, кратки реченици, едноставни куси текстови и песни (слепите со Брајово писмо, слабовидите со видно писмо);		○ Подредување крашок и едноставен текст по логичен редослед (на видно писмо).
И			○ Спарување делови од разни реченици (на видно писмо).
Р	▶ да разбира едноставни секојдневни натписи и кратки известувања со Брајово писмо (за слепи) и со видно писмо (за слабовидни);		○ Поврзување слики со реченици или кратки дијалози (слабовидите).
А			○ Составување реченици според тактилно перципиран релјефен цртеж (за слепи).
Њ			○ Прашања со точно/неточно или повеќечлен избор (QCM).
Е	▶ да пронаоѓа конкретни информации во едноставни, секојдневни материјали (распоред на часови, мени, ТВ-програма, плакат, итн.) со	Комуникативни акти Учениците треба да се оспособуваат за реализирање на следните комуникативни акти:	○ Отворени прашања. ○ Игри.
ЛЕКСИКА Основниот лексички минимум			

<p>Брајово писмо (за слепи) и со видно писмо (за слабовидни);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да разбира содржина на едноставно напишани текстови од типот на пораки, честитки, кратки пријателски писма со Брајово писмо (за слепи) и со видно писмо (за слабовидни); ▶ да распознава најкарактеристични социокултурни особености; ▶ да гради постепено сопствени стратегии за разбирање при читање. 	<p>Поздравување/отпоздравување</p> <p>Претставување себеси и другите</p> <p>Барање/давање информација за некого или нешто</p> <p>Заблагодарување</p> <p>Изразување желба, молба, благодарност</p> <p>Искажување временски прилики</p> <p>Искажување време/час</p> <p>Честитање</p> <p>Извинување</p> <p>Поканување (прифаќање/одбивање)</p>	<p>се состои од 150-200 лексички единици за активна употреба во рамките на предвидените теми и комуникативни акти</p>	<p>● Дидактички препораки</p> <p>Наставникот треба да применува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ јасни, кратки и разбирливи улогства; ○ индивидуална работа, работа во мали групи; ○ активности преку игра; ○ специфични нагледни средства и помагала.
---	---	---	--

И	ЗБОРУВАЊЕ Говорна интеракција-		Активности:
З	Ученикот/ученичкаџа:		Повторување гласови, зборови, кратки реченици по даден модел.
Р	▶ да реагира на упатствата дадени од наставникот или друг соговорник;		○ Постапување прашања и одговарање на нив.
А	▶ да одговара на едноставни прашања врзани за позната тема;		○ Учество во кратки комуникативни ситуации и драматизации.
З	▶ да поставува кратки прашања за познати теми;		○ Барање/давање информации.
У	▶ да учествува во едноставни говорни ситуации на познати теми од непосредната околина		
В	▶ употребувајќи едноставни јазични средства;		
А	▶ да репродуцира кратки драматизации и		
Њ	▶ да учествува во кратки дијалози со еден или повеќе соговорници;		
Е	▶ да применува едноставни соодветни комуникативни модели во позната говорна ситуација.		

З	ПИШУВАЊЕ		
З	<p>Ученичкој/ученичкатај:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да пополнува едноставни формулари со име и презиме, возраст, дата и место на раѓање, адреса, пол, училиште, клас; 		<ul style="list-style-type: none"> ● Активности: ○ Дополнување зборови со испуштени букви.
Р			<ul style="list-style-type: none"> ○ Подредување зборови во слеана низа.
А			<ul style="list-style-type: none"> ○ Пишување зборови по диктаг и по спелување.
З	<ul style="list-style-type: none"> ▶ да пишува кратка порака, честитка, крагок едноставен опис потпирајќи се на дадени модели; 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Пополнување едноставни формулари.
У			<ul style="list-style-type: none"> ○ Довршување реченици или краток текст.
В	<ul style="list-style-type: none"> ▶ да пишува почитувајќи ги основните правила на францускиот правопис и да користи едноставни јазични средства; 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Комплетирање отворени дијалози. ○ Пополнување текстови со испуштени зборови.
Њ			<ul style="list-style-type: none"> ○ Пишување пораки, пријателски писма итн.
Е	<ul style="list-style-type: none"> ▶ да пишува едноставен краток текст поаѓајќи од дадени зборови; ▶ да користи определени комуникативни акти; ▶ да започнува да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик. 		<ul style="list-style-type: none"> ● Дидактички прелораки Наставникот треба да поттикнува: <ul style="list-style-type: none"> ○ ученикот/ ученичката да ги применува усвоените јазични и комуникативни средства; ○ креативноста кај учениците; ○ индивидуална работа и работа во мали групи; ○ создавање пријатна атмосфера за работа на часот.

Напомени за начинот на планирање и реализација на наставната програма

Во паралелките во посебните основни училишта и во посебните паралелки при редовните основни училишта составот на учениците е изразито хетероген. За учениците со посебни образовни потреби, согласно видот и степенот на попреченоста, треба да се практикува строго диференциран и индивидуализиран пристап во рамките на воспитно – образовниот процес. Ваквиот приод е во функција на нивните индивидуални специфични потреби, а, се очекува да резултира со развивање на индивидуалните потенцијали, и, секако максимални академски постигања.

Во тој контекст, наставниците кои реализираат настава со овие ученици треба:

- да се обидат при изготвувањето на планирањето (доколку видот и степенот на попреченоста на учениците во паралелката го дозволува тоа) да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка;
- за учениците во паралелката чиј вид и степен на попреченост не дозволува наставниците да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка, тогаш за нив треба да планираат парцијална партиципација во рамките на содржините, целите и активностите кои ги реализира целата паралелка;
- доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување интерен индивидуален образовен план за тие ученици во рамките на адаптираните наставни програми (при изготвувањето на индивидуалниот образовен план наставникот може да користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години). Кога наставникот во индивидуалниот образовен план користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години, треба да ги наведе одделението, содржините, како и целта на нивното повторно обработување.

5. ОПШТИ ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

5.1. Насоки за меѓупредметно поврзување (интегрирано планирање, односно целно содржинско поврзување меѓу сродните предмети и подрачја)

Изучувањето на францускиот јазик претставува можност за користење и создавање врски помеѓу предметите што се изучуваат во VI одделение, т.е. почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување по однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините: мајчин јазик, преку здобиените знаења и умеења од тој предмет; прв странски јазик, преку стратегиите за учење, работа со речник, социокултурни врски; математика со поимите за природните броеви, дати, геометриски форми; историја со поимите за општество, празници, традиции; основи на природните науки со поимите за растенија, животни, екологија; музика, преку стилови на музика, изучување на франкофонски песни; физичко и здравствено образование, преку видови спорт, хигиена, здравје; ликовно образование, преку уметност за цртање во функција на разбирањето.

Постојат и други примери на корелација со други наставни предмети и затоа е потребно наставникот да го навикнува ученикот/ученичката самостојно да размислува и да наоѓа врска помеѓу наставата по француски јазик и другите наставни предмети.

5.2. Прејораки за користење на годишниот фонд часови

Процесот на учење на францускиот јазик се одвива преку неделен/годишен фонд на часови, преку компонентите кои се изучуваат и кои ги сочинуваат крајните јазични вештини што ученикот треба да ги усвои на крајот на соодветното ниво, меѓутоа, тие не можат да се издвојат, односно не може да се планира бројот на часовите по одделни компоненти. Поконкретно кажано, во наставата сите компоненти од програмата не се обработуваат одделно и со квантифициран број часови или по оној редослед како што се дадени во програмата, туку интегрирано во функција на јазикот, т.е. создавање на комуникативната компетенција во конкретни ситуации, што, всушност, претставува крајна цел на програмата.

Пристапот кон граматиката е когнитивен. Граматичките содржини се обработуваат во контекст, по индуктивен пат, а граматичките правила не треба да се изучуваат и проверуваат изолирано, надвор од контекстот. Содржините треба да бидат интегрирани во предвидените тематски целини.

Содржините предложени во програмите се продлабочуваат во секоја наредна година. Наставниот предмет е задолжителен. Застапен е со 2 часа неделен, односно 72 часа годишен фонд.

5.3. Наставни средства:

- ➔ учебни помагала (учебник избран на ниво на училиштето за соодветниот предмет и одобрен од министерот за образование и наука, прирачник за наставникот, работна тетрадка за ученикот, ЦД, ДВД, портфолио и др.);
- ➔ речник, енциклопедии, постери, флеш карти, релјефни географски карти, Брајова машина, телевизиска лула (за слабовидните);
- ➔ странски списанија за наставникот и учениците;
- ➔ касетофон/касети, ЦД, компјутер со пристап на Интернет, ТВ (за слабовидните) и користење на информатичко-комуникациски технологии (обарзовни софтвери, говорен програм...).

Пожелно е наставникот да не се ограничува само на учебничкиот комплет туку тој може и треба да подготвува дополнителни материјали и да наоѓа информации и автентични документи од различни извори во функција на реализирање на предвидените цели во наставата.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Проверката и оценувањето на постигнатите резултати е многу важен елемент во текот на наставата/учењето.

Наставникот треба постојано да ја набљудува работата на учениците и да ги поттикнува во нивниот напредок, а оценувањето треба да го прилагодува на основните методи за објективност и валидност.

При проверката на постигањата на учениците треба да им се овозможи слобода во искажувањето и постигањето на конкретни комуникативни цели. Направените или допуштените грешки се коригираат преку укажување на правилната форма. Пожелно е наставникот да ги насочува учениците сами да ги откриваат грешките. Наставникот би требало перманентно да ги поттикнува и да ги охрабрува учениците. Посебно е важно формите на проверките да бидат разнообразни и систематично да ги следат постигањата на учениците во различни активности.

При оценувањето на постигањата на учениците во совладувањето на усното и писменото разбирање и изразување вниманието треба да се насочи кон формативната евалвација со цел и наставникот и учениците да се информираат за нивото на постигнатите знаења и способности, за да може навремено да се надминат евентуалните пропусти во наставата и учењето.

Посебно е важно наставникот систематично да го проверува нивото на знаењата и умеењата на учениците, да применува различни форми на проверка и да користи единствени критериуми при формирање на оценката. Тој треба да го следи односот на ученикот кон наставниот процес и да го вреднува неговото учество во различни активности:

- работа на час (фронтално, во групи, по двајца, индивидуално);
- изработка на домашни задачи;
- работа на ученикот во проекти.

Постигањата на учениците се следат преку *периодични тешкови со различна содржина и времетраење*. Предност треба да се даде на вреднувањето на комуникативните способности на учениците во рамките на предвидените цели во вештините (на пр. составување едноставен текст по слики/серија од слики, пишување лично писмо според дадени елементи, покана, кратка порака, задача за проверка на разбирањето на прочитан или слушнат текст). Свое место треба да најдат и проверките на усвоените знаења од граматика и лексика со кои се проверува усвоеноста на јазичните структури предвидени во програмата.

Преводот не се предвидува и не треба да биде средство за оценување на знаењата на учениците.

Дикшиот се користи како вежбозна активност. Може да се вклопи и во рамките на процесот на учење. Оценките треба да бидат добро образложени и аргументирани пред учениците, да имаат охрабрувачки и стимулативен карактер и да го мотивираат учењето на францускиот јазик.

Според Заедничката европска референтна рамка за странските јазици нивото на знаење на учениците од VI одделение треба да соодветствува со базичните знаења на ниво A1 од оваа рамка.

Постигањата на учениците на крајот на полугодното и на крајот годината се оценуваат со бројчана оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА ОПРЕМЕНОСТ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата се темели на нормативот за простор и за наставните средства за VI одделение донесен од страна на министерот за образование и наука.

Просторните услови и опременоста на училиниците за успешна реализација на наставната програма за VI одделение треба да се во согласност со индивидуалните образовни потреби и карактеристики на учениците со оштетен вид. Се препорачува, заради непречена комуникација и работа со ученици и помеѓу ученици за да слушнат подобро што се зборува и најоддалечениот ученик да има преглед на училиницата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата „П“, како и преместување и групирање на столчињата по потреба, во зависност од предвидените активности.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по француски јазик и литература-наставна насока, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и книжевност, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и литература- друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на соодветен факултет, VII¹...
- дополнителна дефектолошка дообразба.

Изготвил: работна група, координатор Марија Симонова, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје
Контролирал: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор во Бирото за развој на образованието – Скопје

Одобрил: м-р Весна Хорватовиќ, директор на Бирото за развој на образованието - Скопје

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *француски јазик* за шесто одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен вид, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

на ден -----

Скопје

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бр. 11-3962/1
19 08 2013 год.
СКОПЈЕ

Министер,

Сиро Ристовски

